

## Spôsob uplatnenia základných podmienok pri príprave implementačného mechanizmu politiky súdržnosti EÚ po roku 2020 v podmienkach Slovenskej republiky

### Úvod

Dňa 29. mája 2018 bol zverejnený návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl a migráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj pre riadenie hraníc a víza (COM(2018) 375 final) (ďalej len „návrh všeobecného nariadenia“). Ide o legislatívny predpis EÚ, ktorý obsahuje spoločné ustanovenia týkajúce sa implementácie fondov EÚ na programové obdobie 2021 – 2027.

Pripravenosť členských štátov EÚ (ďalej len „ČŠ“) realizovať špecifické ciele sa posudzuje prostredníctvom plnenia tzv. „základných podmienok“, ako jedného z typov podmieneností navrhnutých na zabezpečenie výsledkovo orientovaného implementačného mechanizmu politiky súdržnosti EÚ v programovom období 2021 – 2027. Základné podmienky predstavujú súbor legislatívnych, strategických a koncepčných podmieneností, pričom ČŠ zabezpečí, aby boli základné podmienky splnené a aby sa uplatňovali počas celého programového obdobia.

### Základné podmienky

Základná podmienka (*enabling condition*) predstavuje preddefinované nevyhnutné kritérium, ktoré má priamu a bezprostrednú súvislosť, ako aj vplyv na účinné a efektívne dosiahnutie špecifického cieľa.

Základné podmienky nahrádzajú ex ante kondicionality, ktoré boli povinné pre jednotlivé ČŠ v programovom období 2014 – 2020.

Ako vyplýva z definície v článku 11 návrhu všeobecného nariadenia, splnenie základných podmienok bude mať už od začiatku programového obdobia 2021 – 2027 priamy vplyv na celkovú úspešnosť implementácie fondov EÚ. Prostredníctvom naplnenia požadovaných kritérií ešte pred začiatkom, alebo v čo najkratšom čase od začiatku oprávnenosti výdavkov na programové obdobie 2021 – 2027, sa má zabezpečiť úspešný proces implementácie fondov EÚ po roku 2020 v podmienkach ČŠ.

Základné podmienky sú podľa článku 11 ods. 1 a prílohy III a IV návrhu všeobecného nariadenia rozdelené na **horizontálne** a **tematické**.

Horizontálne základné podmienky (*horizontal enabling conditions*) sú uplatniteľné na všetky špecifické ciele. Kritériá splnenia horizontálnych základných podmienok sú definované v prílohe č. III návrhu všeobecného nariadenia. Horizontálna základná podmienka týkajúca sa nástrojov a kapacít na účinné uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci sa nevzťahuje na fondy

DG HOME (Fond pre azyl a migráciu (AMIF), Nástroj pre riadenie hraníc a víza (BMVI) a Fond pre vnútornú bezpečnosť (ISF)).

Tematické základné podmienky (*thematic enabling conditions*) sú uplatniteľné na Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR), Európsky sociálny fond plus (ESF+) a Kohézny fond (KF). Kritériá splnenia tematických základných podmienok sú definované v prílohe č. IV návrhu všeobecného nariadenia a neuplatňujú sa na programy podporované z Európskeho námorného a rybárskeho fondu (ENRF). Tematické základné podmienky sa vzťahujú len na prvé 4 ciele politiky súdržnosti na programové obdobie 2021 – 2027.

### **Vyhodnotenie splnenia základných podmienok v podmienkach SR**

Povinnosťou ČŠ je zabezpečiť, aby boli všetky základné podmienky splnené a uplatňovali sa počas celého programového obdobia. Zároveň ČŠ informuje Európsku komisiu (ďalej len „EK“) o akejkoľvek zmene, ktorá má vplyv na splnenie základnej podmienky. Základná podmienka je splnená iba vtedy, ak sú splnené všetky súvisiace kritériá. V prípade, že základná podmienka nie je splnená ČŠ v čase schválenia alebo zmeny operačného programu (ďalej len „OP“), ČŠ ihneď informuje EK, ak považuje základnú podmienku za splnenú a poskytne o tom dôkaz. Postup v prípade posudzovania splnenia základných podmienok zo strany EK upravuje podrobnejšie v článku 11 návrhu všeobecného nariadenia.

V podmienkach SR budú horizontálne základné podmienky aplikovateľné pre všetky OP. Jednotlivé tematické základné podmienky budú súhrnne vyhodnocované na úrovni príslušného OP na obdobie 2021 – 2027. Stručné vyhodnotenie plnenia základných podmienok bude obsiahnuté aj na úrovni Partnerskej dohody SR na roky 2021 – 2027. Vzhľadom na dôležitosť OP, ako hlavného programového dokumentu, sa aplikovateľnosť a plnenie horizontálnych a príslušných tematických základných podmienok bude vyhodnocovať za každý špecifický cieľ v rámci fondov EÚ.

Zodpovedné ústredné orgány štátnej správy (ďalej len „ÚOŠS“) budú v pravidelných trojmesačných intervaloch zasielať Centrálnemu koordinačnému orgánu, Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu (ďalej len „ÚPPVII“) vyhodnotenie plnenia základných podmienok, a to až do ich splnenia. Priebežný odpočet procesu plnenia základných podmienok bude na národnej úrovni predmetom zasadnutí Rady vlády SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027.

Pre účely monitorovania plnenia základných podmienok v SR v rámci procesu implementácie fondov politiky súdržnosti EÚ na obdobie 2021 – 2027, bude ich pravidelné monitorovanie zo strany ÚPPVII upravené v rámci systému riadenia a kontroly fondov EÚ na obdobie 2021 – 2027. Povinnosťou zodpovedných ÚOŠS je zabezpečiť splnenie všetkých relevantných základných podmienok na národnej úrovni, a to v termíne najneskôr do 31. 12. 2020.

S cieľom splniť základné podmienky v termíne najneskôr do 31. 12. 2020, zabezpečia zodpovedné ÚOŠS činnosť pracovných skupín za účasti spolupracujúcich rezortov

a ostatných dotknutých sociálno-ekonomických partnerov, vrátane zástupcu Centrálného koordinačného orgánu ÚPPVII.

ÚPPVII v spolupráci so zodpovednými ÚOŠS vypracuje a predloží na rokovanie vlády SR materiál, ktorý bude informovať o splnení resp. nesplnení základných podmienok k termínu 31. 12. 2020. V prípade nesplnených základných podmienok bude predmetný materiál obsahovať aj návrh nápravných opatrení pre zabezpečenie ich splnenia v čo najkratšom časovom termíne.

## **Určenie zodpovednosti jednotlivých ÚOŠS za plnenie a vyhodnotenie základných podmienok**

### **A. Politika súdržnosti**

#### **A.1 Horizontálne základné podmienky<sup>1</sup>**

| <b>Základná podmienka</b>                                                                                                          | <b>Zodpovedný ÚOŠS</b>                                                                                |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Účinné mechanizmy monitorovania trhu verejného obstarávania                                                                        | Úrad pre verejné obstarávanie                                                                         |
| Nástroje a kapacita na účinné uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci                                                                | Protimonopolný úrad SR                                                                                |
| Účinné uplatňovanie a implementácia Charty základných práv Európskej únie                                                          | Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR<br>v spolupráci s:<br>Ministerstvom spravodlivosti SR |
| Implementácia a uplatňovanie Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (UNCPRD) v súlade s rozhodnutím Rady 2010/48/ES | Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR                                                       |

*Poznámka: Horizontálne základné podmienky neboli predbežne schválené a budú ešte predmetom ďalších rokovaní na úrovni Pracovnej skupiny Rady pre štrukturálne opatrenia (SMWP) a Výboru stálych predstaviteľov (Coreper II), pričom ešte môžu byť predmetom ďalšej úpravy.*

#### **A.2 Tematické základné podmienky<sup>2</sup>**

| <b>Cieľ politiky</b> | <b>Špecifický cieľ</b> | <b>Základná podmienka</b> | <b>Zodpovedný ÚOŠS</b> |
|----------------------|------------------------|---------------------------|------------------------|
|----------------------|------------------------|---------------------------|------------------------|

<sup>1</sup> Kritériá splnenia horizontálnych základných podmienok sú definované v prílohe č. III návrhu všeobecného nariadenia.

<sup>2</sup> Kritériá splnenia tematických základných podmienok sú definované v prílohe č. IV návrhu všeobecného nariadenia.

|                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                           |                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Inteligentnejšia Európa vďaka presadzovaniu inovatívnej a inteligentnej transformácie hospodárstva                                                                                                                       | EFRR:<br>Všetky špecifické ciele v rámci tohto cieľa politiky                                                             | Dobrá správa stratégie pre inteligentnú špecializáciu na národnej alebo regionálnej úrovni                                    | Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu<br><br>v spolupráci s:<br>Ministerstvom hospodárstva SR,<br><br>Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR,<br><br>Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR<br><br>a Ministerstvom zdravotníctva SR                                                                                                |
| 2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, adaptácie na zmenu klímy a prevencie a riadenia rizika | EFRR a KF:<br>2.1. Podpora opatrení na zvýšenie energetickej efektívnosti                                                 | Strategický politický rámec na podporu obnovy budov na bývanie a nebytových budov s cieľom zabezpečiť energetickú efektívnosť | Ministerstvo dopravy a výstavby SR<br><br>v spolupráci s:<br>Ministerstvom hospodárstva SR                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|                                                                                                                                                                                                                             | EFRR a KF:<br>2.1. Podpora opatrení na zvýšenie energetickej efektívnosti<br>2.2. Podpora energie z obnoviteľných zdrojov | Spravovanie odvetvia energetiky                                                                                               | Ministerstvo hospodárstva SR<br><br>v spolupráci s:<br><br>Ministerstvom dopravy a výstavby SR,<br><br>Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR,<br><br>Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR,<br><br>Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR,<br><br>Ministerstvom životného prostredia SR<br><br>a Úradom pre reguláciu sieťových odvetví |

|  |                                                                                                                |                                                                                                                        |                                                                                               |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | EFRR a KF:<br>2.2. Podpora energie<br>z obnoviteľných<br>zdrojov                                               | Efektívne presadzovanie<br>využívania energie<br>z obnoviteľných zdrojov<br>v jednotlivých<br>odvetviach a v celej EÚ. | Ministerstvo hospodárstva<br>SR                                                               |
|  | EFRR a KF:<br>2.4. Podpora<br>adaptácie na zmenu<br>klímy, prevencie<br>rizík a odolnosti proti<br>katastrofám | Účinný rámec na<br>riadenie rizika katastrof                                                                           | Ministerstvo vnútra SR<br><br>v spolupráci s:<br><br>Ministerstvom životného<br>prostredia SR |
|  | EFRR a Kohézny<br>fond:<br>2.5. Podpora<br>efektívneho<br>hospodárenia<br>s vodou                              | Aktualizované<br>plánovanie potrebných<br>investícií do odvetvia<br>vodohospodárstva<br>a odpadových vôd               | Ministerstvo životného<br>prostredia SR                                                       |

|                                                                                  |                                                             |                                                                    |                                                           |
|----------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|
|                                                                                  | EFRR a KF:<br>2.6. Rozvoj (Prechod na) obehové hospodárstvo | Aktualizované plánovanie odpadového hospodárstva                   | Ministerstvo životného prostredia SR                      |
| 3. Prepojenejšia Európa vďaka posilneniu mobility a regionálnej prepojenosti IKT | EFRR:<br>3.1. Posilňovanie digitálnej prepojenosti          | Národný alebo regionálny plán v oblasti širokopásmového pripojenia | Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu |

|                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                          |                                                                                                                                                                            |
|-----------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                             | EFRR a KF:<br>3.2. Rozvoj udržateľnej, inteligentnej, bezpečnej a intermodálnej siete TEN-T odolnej proti zmene klímy                                                                                                                                                                 | Komplexné plánovanie dopravy na primeranej úrovni        | <p>Ministerstvo dopravy a výstavby SR</p> <p>v spolupráci s:</p> <p>Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR</p> <p>a Ministerstvom životného prostredia SR</p> |
|                                                                             | 3.3. Rozvoj a posilňovanie udržateľnej, inteligentnej a intermodálnej vnútroštátnej, regionálnej a miestnej mobility odolnej proti zmene klímy vrátane zlepšeného prístupu k sieti TEN-T a cezhraničnej mobility                                                                      |                                                          |                                                                                                                                                                            |
| 4. Sociálnejšia Európa vďaka vykonávaniu Európskeho piliera sociálnych práv | <p>EFRR:</p> <p>4.1. Zefektívnenie trhov práce a prístupu ku kvalitnému zamestnaniu pomocou rozvoja sociálnej inovácie a infraštruktúry ESF:</p> <p>4.1.1. Zlepšenie prístupu k zamestnaniu pre všetkých uchádzačov o zamestnanie, osobitne mladých ľudí, dlhodobo nezamestnaných</p> | Strategický politický rámec aktívnej politiky trhu práce | <p>Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR</p> <p>v spolupráci s:</p> <p>Ministerstvom hospodárstva SR</p>                                                         |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                               |                                                                                                                                                            |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>a znevýhodnených skupín na trhu práce a neaktívnych osôb</p> <p>a podpora samostatnej zárobkovej činnosti a sociálneho hospodárstva</p> <p>4.1.2. Modernizácia inštitúcií a služieb trhu práce s cieľom posúdiť a predvídať potrebné zručnosti a zabezpečiť včasnú a cieleňú pomoc a podporu pre zosúladienie ponuky s potrebami trhu práce, prechody a mobilitu</p>                                                                                                                                                                  |                                                               |                                                                                                                                                            |
|  | <p>EFRR:</p> <p>4.1. Zefektívnenie trhov práce a prístupu ku kvalitnému zamestnaniu pomocou rozvoja sociálnej inovácie a infraštruktúry</p> <p>ESF:</p> <p>4.1.3 Podpora rodovo vyváženej účasti na trhu práce a lepšia rovnováha medzi pracovným a súkromným životom vrátane prístupu k starostlivosti o deti a závislé osoby</p> <p>4.1.3bis Podpora adaptácie pracovníkov, podnikov a podnikateľov na zmenu a aktívne a zdravé starnutie a zdravé a primerane prispôsobené pracovné prostredie, ktoré by riešilo zdravotné riziká</p> | <p>Národný strategický politický rámec pre rodovú rovnosť</p> | <p>Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR</p> <p>v spolupráci s:</p> <p>Ministerstvom hospodárstva SR</p> <p>a Ministerstvom zdravotníctva SR</p> |



|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                |
|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>EFRR:<br/>4.2. Zlepšovanie prístupu k inkluzívnym a kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania pomocou rozvoja infraštruktúry</p> <p>ESF:<br/>4.1.4 Zvyšovanie kvality, účinnosti a relevantnosti z hľadiska trhu práce systémov vzdelávania a odbornej prípravy na účely podpory nadobúdania kľúčových kompetencií, vrátane digitálnych zručností</p> <p>4.1.5. Podpora rovnakého prístupu, ku kvalitnému a inkluzívnemu vzdelávaniu a odbornej príprave, najmä pre znevýhodnené skupiny, od vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve cez ďalšie všeobecné a odborné vzdelávanie a prípravu, až po terciárny stupeň, ako aj vzdelávanie dospelých, vrátane podpory mobility vzdelávania pre všetkých</p> <p>4.1.6 Podpora celoživotného vzdelávania, osobitne príležitostí pre flexibilné zvyšovanie</p> | <p>Strategický politický rámec pre systém vzdelávania a odbornej prípravy na všetkých stupňoch</p> | <p>Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR</p> <p>v spolupráci s:</p> <p>Ministerstvom hospodárstva SR</p> <p>Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR</p> <p>a Ministerstvom vnútra SR / Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity</p> |
|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                    |
|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | úrovne zručností a rekvalifikáciu pre všetkých, berúc do úvahy digitálne zručnosti, lepšie predvídanie zmeny a požiadaviek na novézručnosti vyplývajúce z potrieb trhu práce, podpora možností zmeny zamestnania a podpora profesionálnej mobility                                                                                                           |                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                    |
|  | EFRR:<br>4.3. Zvyšovanie sociálno-ekonomickej integrácie marginalizovaných komunit, migrantov a znevýhodnených skupín pomocou integrovaných opatrení vrátane bývania a sociálnych služieb<br>ESF:<br>4.1.7 Posilnenie aktívneho začlenenia s cieľom podporovať rovnosť príležitostí, aktívnu účasť, podporu sociálnej ekonomiky a zlepšenie zamestnateľnosti | Národný alebo regionálny strategický politický rámec pre sociálne začlenenie a znižovanie chudoby | Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR                                                                                                                                                                    |
|  | ESF:<br>4.1.8 Podpora sociálno-ekonomickej integrácie občanov tretích krajín a marginalizovaných komunit, ako sú napríklad Rómovia                                                                                                                                                                                                                           | Národná stratégia pre integráciu Rómov                                                            | Ministerstvo vnútra SR / Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity<br><br>v spolupráci s:<br><br>Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR<br><br>a Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR |
|  | EFRR:<br>4.4. Zabezpečenie                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Strategický politický rámec pre zdravie                                                           | Ministerstvo zdravotníctva SR                                                                                                                                                                                      |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                          |                                                                            |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|----------------------------------------------------------------------------|
|  | rovnakého prístupu<br>k zdravotnej<br>starostlivosti<br>pomocou rozvoja<br>infraštruktúry<br>vrátane primárnej<br>zdravotnej<br>starostlivosti<br>ESF:<br>4.1.9 Zlepšovanie<br>rovnakého<br>a včasného prístupu<br>ku kvalitným,<br>udržateľným<br>a cenovo dostupným<br>službám;<br>modernizácie<br>systémov sociálnej<br>ochrany, vrátane<br>podpory prístupu<br>k sociálnej ochrane,<br>zlepšovanie<br>prístupnosti,<br>účinnosti a odolnosti<br>systémov zdravotnej<br>starostlivosti<br>a službám dlhodobej<br>starostlivosti | a dlhodobú starostlivosť | v spolupráci s:<br><br>Ministerstvom práce,<br>sociálnych vecí a rodiny SR |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|----------------------------------------------------------------------------|

*Poznámka: Tematické základné podmienky boli predbežne schválené na rokovaní Výboru stálych predstaviteľov (Coreper II) dňa 15. 2. 2019.*

Jednotlivé kritériá splnenia tematických základných podmienok sú súčasťou prílohy tohto materiálu.